

# Honderd Plus

(1)

De Romeinse keizer Hadrianus was een wrede en goddeloze man. Het was onder zijn onderdrukkend regime dat de Bar Kochba opstand uitbrak, die uiteindelijk heeft geleid tot de vernietiging van de stad Betar. Hadrianus was echter niet zonder een gevoel van humor, zij het een kwaadaardige.

Eens, tijdens een van de keizers periodieke bezoeken aan het Heilige Land, maakte hij een wandeling door een boomgaard in Tiberias toen hij een oude man tegen kwam. De oudere Jood met de lange witte baard was duidelijk al op hoge leeftijd, maar hij was druk bezig aan het planten van bomen in de grond. „Hé ouwe!” riep de keizer hem sarcastisch toe. „Je moet het wel rustig hebben aangedaan in je jeugd, dat je nu zo hard moet werken op je oude dag!”

„Nee, Majesteit,” antwoordde de Jood. „Ik heb hard genoeg gewerkt toen ik jonger was, maar ik zie geen reden om nu te stoppen. Met G-ds hulp zal ik doorgaan zo lang als G-d mij kracht geeft.”

„Vertel me, opa,” spoorde Hadrianus aan, „hoe oud ben je?”

„Vandaag is het mijn honderdste verjaardag.”

„Dan zul je,” ging Hadrianus verder met hem te treiteren, „toch zeker niet verwachten dat je kunt genieten van de vruchten van je arbeid? Je zult in je graf liggen tegen de tijd dat deze bomen vruchten afwerpen?”

„Alles is in G-d's handen,” antwoordde de Jood. „Als G-d het wil gebeuren, dan zal het gebeuren. Maar zelfs als het niet gebeurt, is mijn werk niet tevergeefs. Op dezelfde manier als mijn vaderen gezwoegd hebben voor mij, zullen toekomstige generaties profiteren van mijn arbeid.”

„Wel,” zei de keizer ten afscheid, „als je nog steeds in leven bent wanneer deze vruchten rijpen, laat het me dan weten.”

„Het zal me een genoegen zijn om het bevel van de Keizer uit te voeren, als G-d het wil,” antwoordde de oude Jood.

Jaren gingen voorbij, en de jonge aanplant groeide uit tot stevige vijgenbomen. Inderdaad, de oude man leefde nog om de sappige en heerlijke vruchten te eten, en te genieten van een krachtige gezondheid. De tijd was gekomen om zijn belofte aan de keizer te vervullen. Hij nam een mand gevuld met vijgen en reisde naar het Paleis van de keizer.

Na wat aanvankelijke problemen kwam hij voorbij de koninklijke wacht en kreeg de oude man audiëntie, maar de keizer herkende hem niet. „Wat wil je, oude man?” vroeg hij ongeduldig. „En wat zit daar in je mandje?”

De oude Jood herinnerde hem aan hun vorige ontmoeting, en de belofte die de keizer hem had afgedwongen. De mand, legde hij uit, was vol van sappige vijgen voor zijne Majesteit.

De keizer was geschokt. Immers, de Jood was al oud bij hun laatste ontmoeting....

The Keizer beval dat een gouden stoel zou worden gebracht voor de oude man om op te zitten. Hij gaf opdracht dat de mand gevuld zou worden met goud in ruil voor de vijgen.

De bedienden van de keizer waren zeer verbaasd over de eer die de oude Jood bewezen werd, totdat hij hun het verhaal vertelde. „Als de Schepper hem een dergelijke lang leven wilde verlenen,” gaf Hadrianus toe, „dan moet dat moeten betekenen dat hij waardig was. Is het dan niet juist dat ook ik hem overeenkomstig zou moeten eren?”

De oude man keerde terug naar huis met veel pracht en praal, en alle zijn burens kwamen om hem te begroeten.

(2)

Tot nu toe leert het verhaal ons dat het gunstig is voor iemand om ook actief te zijn op hoge leeftijd. De nasleep van deze gebeurtenissen in de voortzetting van de Midrasj onthult ons wat er kan gebeuren ten



*Een mand met vijgen*

gevolge van jaloezie. We zullen zien dat het advies van een vrouw met een slecht karakter haar echtgenoot alleen maar problemen kan veroorzaken.

Toen de oude man terug kwam met een mand vol goud, schreeuwde de vrouw van zijn buurman tegen haar echtgenoot: „Kijk naar je buurman! Alles wat hij de keizer bracht was een paar vijgen, en hij werd er rijk van! En jij – je zit nog steeds thuis en verdient haast niets! Waarom kan je niet ook een fortuin maken met onze fruitbomen?”

Aangespoord door zijn vrouw, vulde de buurman een grote zak met vijgen, laadde die op zijn ezel en reed naar het paleis.

„Ik heb gehoord dat de keizer veel van vijgen houdt en ze omruilt voor gouden dinaren,” verelde hij de paleiswachten.

Toen Hadianus hoorde wat de man gezegd had, gaf hij de volgende opdracht: „Laat hem staan bij de paleispoort. Ik beveel dat ieder die daar binnengaat of uitgaat, hem de vijgen die hij heeft meegebracht in zijn gezicht gooit!”

Het bevel van de keizer werd nauwkeurig opgevolgd door een spottende en amusement-hongerige bevolking.

's Avonds kreeg de man eindelijk toestemming om te vertrekken. Hij reed naar huis, vol blauwe plekken, beschaamd en laaiend van woede. Bij het zien van zijn vrouw, dreigde hij haar: „Je zal er nog voor boeten dat je mijn vernedering hebt veroorzaakt met je slechte raad!”

Hij vertelde haar wat hij had meegemaakt, en ze reageerde met bittere humor: „Waarom ben je zo geërgerd? Ga naar je moeder en vertel haar hoeveel geluk je gehad hebt vandaag. Je had het geluk om de keizer vijgen aan te bieden in plaats van etrogs. En bovendien, de vijgen waren zacht in plaats van hard en groen - anders zou ik je nooit levend hebben terug gezien!



*Een mand met etrogs*

~~~~~

*Bronnen: Yerachmiel Tilles uit "Living Jewish" (eerder gepost op lchaimweekly.org).  
2) Aangepast door Yerachmiel Tilles van "The Midrasj Says" door Rabbi Moshe Weissman;  
(Bnei Yaakov publicaties).  
Beide zijn vrij vertaald uit een verhaal in Midrash Tanchuma, Kedoshim 7.*

*Verband met de parasja: geen, maar wel met - Toe BeSjevat, het „Nieuw Jaar voor de fruitbomen in Israel” dat deze week valt.*

~~~~~



*Yerachmiel Tilles is co-founder and associate director of Ascent-of-Safed, and chief editor of this website (and of KabbalaOnline.org). He has hundreds of published stories to his credit, and many have been translated into other languages. He tells them live at Ascent nearly every Saturday night.*